

Diariulu miserului Vicariu din Wiltschire.

Traduse de J. G. Codru.

(Urmare.)

In acea-asi zi inainte de pranziu.

Spre amézi mi adussera unu biletu, ce-mi tramittea unu strainu de la ospetaria, unde masesse preste nópte. Neconoscutul spunea ca e fórté strimtoratu, si me roga sa me ducu unu minutu pena la dinsulu.

Plecai fara intarziare. Era unu june frumosu, ca de dóue-zeci si cinci de anni; avea unu tipu nobil si multa demnitate in trassurele feciei. Vestimentulu ce l'accoperia era vechiu si rosu pena in acia. Avea o pelaria rotunda, care in origine fusse mai buna de catu a mea, acumu insa era multu mai degradata si mai rupta. Junela, de si asiá reu adornatu, mi se paru omu de familia buna. Cellu putiu camasia l'era de olanda fina si fórté curata. Póte ca i-o dedesse vr'o mana binefacatória.

Catu me vezú miserulu omu mo trasse intr'o camera laturaria, mi cerú mii de iertatíoni pentru supperarea ce-mi facusse chiamandu-me la sene, si mi spusse cu tonu umilitu, ca se alla intr'o impregiurare fórté trista, adeca, ca ajunse séra trecuta in orasiellulu nostru, unde nu connósce pre nimini, si ca de acea-à cauta resfuga la mine, ce-su preotulu local. Mai adausse, ca professionea sa ar fi de actoriu teatrariu, insa acumu fara nici unu asiezamentu, si ca dorintia sa e de a merge la Manchester (l. Manchester). In fine cum ca ar fi ramasu fara mizu-lóce pecuniarie (bani), incatu nu numai ca nasi póte continuá callatoria, dara n'are nici cu ce sa platésca ospetariului de ajunsu. Prin urmare se róga de mine sa-lu ajutu in strimtorarea sa. Totu ce mi cere, sunt doi-spre-zece sellini, pre cari promisse sa mi-i trimitta, ca unu omu de

oménia si reconoscatoriu, in data ce va intra la ver-unu teatru. Numele zisse ca-i e John Fleetman (l. Gionu Flitmen).

Era inutile sa mi espua lipsa si nevoia asiá pre largu. In trassurile feciei selle citia cine-va mai multa afflictione si turburare, ca in vorbele selle. Insa fara indointia si ellu vedea unu assemine in fisionomia mea; caci redicandu-si ochii asupra-mi se speria atata de tare, incatu-mi zisse: „Ori vrei sa me lassi fara ajutoriu?”

In dóue vorbe i splicai si eu fara intorsaturi critica stare in care me afli: ca, adeca, nu cere mai multu, de catu a patra parte din totu capitululu ce am eu a mana; si cumu ca-su fórté nesicuru despre durata dregatorie in care me afli.

Auzindu acést-à, strainulu imi zisse cu recélla, ca cumu s'ar fi rentorsu in sene: „Unu neferice ti márturiseseci propria nefericire. Nu-ti mai ceru nimica. Dara nu se afla cine-va in Krakelade, care, de si fara stare, ar avé cellu pucinu compatimire?”

Me uitai la D. Fleetman cu rosinare, fui óre catu confusu, pentru ca-i declarassem in ce trista positione me afli, ca suptu scutulu acesteia sa me potiu arreata necompatimitoriu si sa nu me rosinezu. Intr-aceste-à facui in cugelu revista Krakeladeniloru, si nu avui curagiulu sa-i numescu pre nici unulu. Póte ca animile loru mi era pre-pucinu conosciute.

In fine me apropiiai de dinsulu si puidu ma uile pre umerii lui i zissei: „Domnule Fleetman, me dóre anima de Domnia ta. Aibi pucina patientia. Miseritatea mea ti e connoscuta; dara, de-mi va fi putintiósu, te voiu ajutá. Vei avé respunsu preste o óra.”

Zicandu acesteà me intorsei a casa, si pre drumu cugetai in sinemi: „Lucru de mirare, pentru ce se va fi adressatu acestu strainu máf antaiu

e, unu actoriu la unu preotu. Nu cumu-va
eu ceva in fisionomia, care atrage instinctulu
fortunatorulu si allu lipsitorulu, ca unu magnetu.
Caci ori-cine e strimtoratu vine de-mi cere ajatoriu,
cu tote ca eu sunt mai lipsitu de catu toti. Déca
me affu unde-va la masa, si unulu dintre ospeti se
intimpla sa aiba cu sene unu cane, potiu fi sicuru,
ca din toti pre mine me va allege miserulu ani-
malu, ca sa mi surriza buccaturelle loru ce ducu
la gura si pre genuchiulu meu si va razimá nasulu
si brancele cu mai multa incredere.“

A casa spussei copilleloru, cine e strainulu si
ce postesce de la mine. Vruí sa vezu ce-mi con-
selia Genni. „Sciu, tata, care ti e cugetulu, -mi
respunse ea, nu-ti mai zicu nimica.“

Si care mi e cugetulu, Genni?

„Ecca-lu, tata: Tu cugeti asiá: Eu voiu sa
facu acestui strainu cea-á ce dorescu sa faca Dzeu
si Doctoriulu Snart pentru mine.“

In adeveru dreptu asiá n'am cugetatu, iubita
mea, in sa asiú voi sa fiu cugetatu, cumu zici tu.
Numai de catu cantai doi-sprezece siellini, si tri-
missei pre Genni ca sa-i duca actoriului la ospet-
taria. Mie nu mi place sa vezu omulu cufundandu-
se in multiamiri dinaintea mea, pentru ca asta me
umilieza. Ingratitudinea me inaltia. Apoi eram si
occupatu cu compunerea predicei, si n'aveam timpu
sa me ducu singuru.

Totu in acea zi séra.

Actoriulu e fara indointia omu onestu. Viindu
inapoi, Genni ne spusse multe despre dinsulu, nu
mai pucine in sa si despre ospetaréssa. Asta muiere
simtisse bine ca callatoriulu era cu punga séca, si
Genni nu potusse negá, ca-i trimissem ceva bani
de drumu. Misera copilla fu obligata sa auza o
predica destullu de lunga, care mostra nesocotintia
datatoriului, candu ellu insusi n'are nimica, si ar-
reta in ce mare periclu se pune, de a nu-si poté
nutri si imbracá copiii, candu imparte cea-á ce are
tutoru vagabuniloru, li mai zissem: ca camasia e
mai apprópe de pelle de catu mantellulu, ca bucca-
tura ce duci in gura te ingrassia, si altele multe.

Intr'aceste-á me appucassem éra de predica,
candu pre neasteptate intra si Domnulu Fleetman
pre usia. Nu potusse sa plece din Krakelade, imi
zisse, farra a si arretá reconnoscintia binefacato-
riului, ce lu scapasse dintr'o crunta perplessitate.
Genni puneá masa ca sa pranzimu. Buccate aveam

radichie si cate-va óua. Postiramu si pre callatoriú
sa manance cu noi, si n'astepta multa rogatione.
Crezu ca collationea i fusesse macra la ospetaria
diminétia, fiindu ca avea unu appetitu ce-i facea
onóre. Trimissei pre Polli sa adduca si bere. De
multu nu traissemu asia de bine.

Fara indointia Dlui Fleetman i placea la noi,
caci nu i se mai vedea pre facia intiparirea triste-
tiei de mai inainte, de si-i mai remasesse unu ce
timidu, confusu, propriu omului infortunatu. Mi
zisse ca ne crede fórte ferici, si noi marturisiramu,
ca suntemu in adeveru. Mai adausse, ca suntemu
mai avuti, de catu ne arretamu. Intr'acést-á rate-
cea fórte. Miserulu omu judecá dupa ordinea si
curatia ce domnesce in locuintia nóstra. Nici póte
cine-va sa nu se inséle vezindu ferestrele luminóse,
perdellele albe, buna stare a servitieloru de masa,
curatia scandariloru, a scaunelor si altoru mobili
in genere. In casele paupertatii se scie ca dom-
nesce pretutindiné necuratia, fiindu ca pauperii nu
sciu ce va sa zica economia si pastrare. Eu m'am
straduitu pururé a arretá reposatei melle scie, si
fiiloru le spuiú assemine, ca ordinea buna si cu-
ratiá sunt celle d'antain mizu-lóce de economia do-
mestica. In adeveru Genni si face onóre precep-
teloru melle. Ea appropia sa intréca pre mama-sa
intr'acést-á, si forméza pre soru-sa cu ecemplulu.
Nici o macula perceptibila nu scapa ageriloru ei ochi.

Ospetele se familiarisá indata cu noi cu toti,
si vorbi mai multu despre sórtea nóstra, de catu
despre a sa propria. Are miserulu omu o sarcina
grea pre anima, caci sa o aiba pre conscientia nu-
mi vine a crede. Observai, vorbindu i se intuneca
numai facia, si se interrompea subite, apoi éra si
punea tóta poterea sé se arrete voiosu. Domnulu
sa-lu consoleze!

Plecandu de la noi dupa pranzu i mai dedei
cate unu consiliu, ce mi parú de cuviintia, ca sa-
póta servi dupa impregiurari. Sciu ca actorii sunt
ómeni cam usiurei. Ellu in sa mi promisse catu se
póte mai sacru, ca indata ce-i va da mana, imi va
retrimite impromutulu inapoi. Am totu temeiu
sa crezu, ca-mi vorbi seriosu, caci mi parú omu
de totu onestu, si me intrebá in diferite rinduri ca
catu o asiú poté duce cu banii ce-mi remasera.

Apoi, vezi ce-mi zisse, candu-si lua ziua buna
de la mine: „Domnule, e preste potintia sa-ti mérga
reu in asta lume. Domnia ta ai cerulu in anima,

si doi angeri ai lui Dzeu te insociescu.“ Prin angeri intellegea fiela melle Genni si Polli.

In 20. Decembre.

Preste zi avui pace, in sa nu potiu zice si bucuria; pentru ca veni bacanulu Loster cu computulu seu de preste annu. Folia lucrurilor luate de la dinsulu era mai mare, de catu ne calculassemu, cu tote ca nimica nu remasese ne-insemnatu si in catastichulu nostru Insa Loster incarcasse pretiulu la fia-care artielu. Din altele consuma onestu cu insemnarea nostra.

O impregiurare rea fu restulu detoriei din annulu trecut. Negotiatoriulu ceru plata numai de catu, pentru ca avea lipsa de bani. Summa se redica la optu-spre-zece sellini.

Kir Loster e omu de omenia si vinde cu pretiu ammesuratu. Me dusei la dinsulu sperandu sa l'impacu cu unu accomputu de o canu data, era restulu sa i lu platescu la Pasci. Nu putui in sa face nimica. Mi zisse ca-i trebue bani neapperatu, sa nu asteptu mezic extreme, ca sa si-i scota, ci sa me desfacu indata; caci deca i ar fi cu potintia, ar astepta si mai multu, in sa cauta sa scompute o politia in trei zille. Apoi, ca unu negotiatoria n'are nimica mai pretiosu de catu creditulu seu.

Ce era s'a-i mai zicu, candu rogationile reiterate remasera desierte. Nu cumu-va m'asia fi espusu constringerii politienesci, dupa cumu me amenintiasse? Trimisei dara banii, si platii tota detoria fara a mai carti. Dara acumu si capitalulu scazu pena la unu-spre-zece sellini. Dea Dzeu sa mi trimitta Domnulu Fleetman impromutulu inapoi; caci de nu, cine scie ce voiu face?

Eh bine, putinu credutiöse, deca nu scii tu. Dzeu cellu din ceru scie mai bine, de catu tene. Pentru ce ti se turbura anima ta? Care ti e crimele? Miseria scii bine, ca nu e unu peccatu.

In 24. Decembre.

Omulu nu e lipsitu de bucuria, fia catu de miseru. Rochia cea noua, ce si cumpara Genni, ne casiuna tutor'a mii de bucurii. Candu se imbraca cu dinsa pare ca e o ziua. In sa nu vrea sa se adorneze cu ea pena in ziua annului nou, candu va merge la biserica.

Sera mi spune totu de-una cu catu de pucinu a tinutu casa preste zi. Firesce suntemu constrinsi a ne culca la siepte ore, ca sa economisamu oliulu

de lampa si carbutii; dara ce ne pasa. Fetele luereza zjua cu atata mai bine, si gura nu le mai face pena la meziulu noptii din patu. Radichi si legume avemu o provisione frumosa. Genni zice ca ne voru ajunge siesse sau optu septemani, fara sa facemu detorii. Acest-a ar fi o minune ne mai auzita fara indointia. Apoi, pena atunci, speramtu cu totii, ca Domnulu Fleetman, tiindu-se de vorba, ca unu omu onestu ne va retrimite impromutulu. Candu mi se intimpla sa me indoiescu despre acest-a catu de pucinu, Genni e in stare sa se mania pre mine. Ba nu pote sufferi nici unu prepusu reu spre computulu actoriului.

Vorba ne e numai de dinsulu. Mai allesu fetele amendoue nu lu uita unu singuru minutu. Vedeti, cata schimbare adusse aparintia lui intre noi. In dinsulu avemu cellu pucinu o jumetate de annu materia de conversatiune.

Nici unu lucru mai micalitu, ca mania Genni candu incepe Polli a-i zice: „Eh, dara ce e Domnulu Fleetman? unu actoriu, unu commediantu! — Apoi mi-ti iea Genni vorba, si ne spune de actorii celebri din Londra, cari siedu la masa cu chiaru principii de sange regale, ba vrea inca sa devereze ca Domnulu Fleetman are sa devia unulu din ce mai stralnciti actori din lume. Zice ca are dispoitioni bune, multa demnitate, si ca se exprime in termini allesi. „Asia, asia! responde istetia Polli forte spiritual, termini pre-frumosi! nu te numellu angeru allu lui Dzeu?“ — „Eh, si pre tena? zice Genni supperata?“ „Dara, si pre menea in trecere,“ adauge Polli de nou, „in sa ochii i etintati asupra ta.“

Siagele si resfetiurile fielor melle nu mi ie in sa grigiele de pre capu. Polli cresce diu zi in zi, Genni are opt-spre-zece anni. Ce sperantia am miserulu de mene, ca sa mi le vezu capetuite in data? Genni e bine crescuta, modesta si frumosa, in sa tota comunitatea ne connosce miseria. De aceea n'avemu nici o vaza, cumu ca se va afla verunu barbatu pentru Genni. In ziua de astazi unu angeru fara bani nu pretiucesce catu unu dracu cu punga plina de guinee. Unu singuru lucru profitéza Genni din facia sa cea delicata; tota lumea cautu mai amicesce. Pena candu si bacanulu Loster i dede presinte unu pundu de rosine (stafide), candu merse de-i plati nota, mai assecurandu-o pre langa acest-a, ca-i pare forte reu, ca a fostu constrinsu sa ne iee banii, si in fine promitindu-i cre-

detu pina la Pasci, déca vomu lua marfa de la ella. De unde sa mi vorbésca mie de unele ca aceste-a?

Dara candu asiu muri eu, cine ar çura de miserele melle fie? — Cine! — Eh, nu le remane tatalu loru cellu din ceru? Lauda lui Dzeu! Sunt destullu de mari, ca sa póta intra serve in case de ómeni. De ce sa me amarescu pentru viitorime?

In 26. Decembre.

Dóue zille fórte amare. De candu sunt, inca n'am avutu Cratiunu atata de tristu. In dóue zille tinui dóue predice de cinci ori in patru diverse bisericí. Drumulu la sate fu nespusu de urritu, ventulu si temperatura infricosiatórie. Betranetia se simte in mene din ce in ce mai domnitóre. Vigórea si poterea de mai inainte me parasesce cu in-cetulu. Ce sa zicu, varza si radichiele de postu, si pre langa dinselle paharul de apa rece pre tóta ziua n'au de unde da nutrimentulu cuviintiosu. —

In amendóue zillele am pranzitu la D. Hurst arendariulu. Omenii de tiérra totu sunt mai ospitaliari, de catu cei din turguri. Aici de síósse luni nimini nu si adusse aminte sa me chiamo ver-o data lá masa. Ah, de asiu fi potutu lua miserele copille cu mene! Ce abundantia in casa Dlui Hurst! Dara ce sa zicu, écca le adusse si loru placinta, mititellele, si acuma pina scriu eu, elle traiescu domnesce lingandu-si degetele. Totu nu facui eu reu, luandu corragiulu sa zicu arendaressei, candu me imbia cu dinsa la masa: Asta bucatélla, cu voia Domnievóstra, o asiu duce copilleloru melle a casa. O, ce ómeni buni! nu numai imi dederu o buccata si mai mare, ci, vezindu ca ploua, me trimissera si in carutia loru a casa.

De mancare si beutura nu m'asiu plange, numai sa fia cu ce sa si astimpere cine-va fómea si sa si alline setea. Dara in adeveru, cine va poté nega, ca unu nutrimentu mai cumu se cade n'ar fi unu lucru placutu. Omulu si are mintea mai chiara si simtirea mai caldurósa.

Sunt fórte ostenitu. Convorbirile melle cu arendariulu Hurst fara demne de a se semna. Maue le voiu scrie.

In 27. Decembre.

Bucuria mare a venitu preste noi! in sa cauta sa ne moderamu in bucuria, ca si in altele. Fíiele melle vomu invetia a se deprinde si cu moderatíonea. De acea-puiu pachetulu de bani si scrissórea Dlui Fleetman la o parte si nu voiu sa-i rupu si-

gillulu. Fetisiórelé sunt fie alle Evei; moru de curiositate, ca sa asle, ce scrie D. Fleetman? ii cítescu adresa, pachetulu sbóra intr' unu minutu de cinci ori din mana unei-a intr'a altei-a.

Ca sa spuiu adeverulu, eu insumi sunt copriunu mai multu de mirare, de catu de bucuria. Dedesem Dlui Fleetman 12 sellini si vezu ca-mi trimitte cinci pundzi sterlini inapoi. Gratia cerului! pre semne si a capetatu postu cumu se cade.

Dar' vezi cumu se schimba gaudintia cu suffe-riantia! Astazi de diminétia visitai pre Aldermanulu D. Fieldson, pentru ca afflassem de eri ca unu lucru certu, cum-ca carutiariulu Brook de la Watten-Bassek si-ar fi luatu viétia din cauza multeloru deterii. De veri 11—12 anni dedessem pentru dín-sulu o chiezasia pre o summa de 100 de pundzi sterlini, fiindu ca ellu era in óre-care affinitate departata cu repausata socia-mea. Imaginati-ve, ca pina acumu inca nu curai sa mi retragu chiezasia de la dín-sulu. Multe nevoi dedessera preste miserulu omu in aceste timpuri din urma, si ce è mai reu, cazusse in betia.

Domnulu Alderman imi pusse anima la locu, zicandu ca si ellu ar fi auzitu de acésta scire urrita, dar' ca è fórte putínu probabila, ca Brook sa se fi sinuccisu, si mai virtosu, ca n'a venitu nici o scire officiala attingatória de asemene intimplare. Asia dara me intorsei óre-cumu tranquil a casa, si rogai pre bunulu Dzeu, ca sa mi fia misericordiosu si de aci inainte.

Pre la capetulu stratei (ulitiei) mi esse Polli spre intimpinare si abia tiindu-si respiratíonea imi zice: „O scrissórie, tata, de la D. Fleetman, cu cinci pundzi sterlini! pachetulu costa síepte pen-ces.“ Genui mi dede acellu pachetu cu facia in-flacarata de bucuria, si inca mai inainte de a mi lapeda pelleria si bastonulu din mana. Copillele nu mai putea de bucuria, era jumetate nebune. Eu in sa le dedei forfecellele si pennicellulu in lature, si le zissei: Vedeti, iubitele melle, ca è cu multu mai greu a suppurta cu moderatíone si indifferentia o bucuria mare, de catu unu infortuniu mare? Fórte dessu admirai viuetíonea vóstra in momentele candu eramu affundati in lipsa, nesciindu ce vom manca a dóua zi. Acum la primulu surrisu allu fortunei vezu ca v' ati perdutu totu cumpetulu. Ca sa ve punescu de acést'a nici nu voiu desface scrissórea si pachetulu pina dupa masa.“

(Va urma.)

М И Х Ъ Л

Драмъ оригиналь дн треї Акте.

(Брмаре.)

С ч е н а II.

ШОЛТЪЗЪЛ, ПЪРГАРИЙ, ГЛІГОРЧА, СТРЕ- ЖЕРІ.

Глїгорча.

Ведещї къ аствъї третър прїетинї шї де вої,
Кънд алте дъдї дн таверї rideam де тодї връжтамшї:
Ръшїнеа.. ох! ръшїнеа тв'нчїнде, тв' кзпрїнде,
Шї фрзптеа'тї вестежїгъ, се'н клїп'акъм невржд,
Къчї ам пердѣт кржжъл, с'аѣ стжас, аѣ амордїт.

Шолтъзъл.

Ръшїне Пъркълаве? шї пентрѣ че ръшїне?
Грешала знеї жне аѣ поате съ агїнгъ
О фрзпте че е тжндрѣ де сѣте де їзвжнзї,
О фрзпте де резвелїк, кѣм есте фрзптеа та?

Глїгорча.

Зшор есте Шолтъзе а тжнгже не алдїї.
Кънд їнїма'ї сенїв шїо сїмдї їндїферентъ.
Дар, орї кжте кзвїпте с'ажжте нзмаї пот
Пърїптелзї че сїмте дн їнїмъ венїп,
Че'шї vede васа стїпсъ, копїї дн чензшъ;
Че афл'н а са фїкж зп шерне, о тръдътоаре.

Шолтъзъл.

Аа вжрста знде те-афлї се чере кзмпѣт тзлат,
Се чере сѣпче рече, карактер де барват.
Мжнїеа, тжхнїчїзнеа се еартъ тїпередей,
Дар нз сѣнт потрївїте ла вжрста днзлївїт.

Алдоїле Пъргарїї.

Хїмерїче резоане ддї фачї дн ачест пзкнт.
Шї пої кзпоантем чїнстеа шї'ної о преудвїт.
Авем шї пої копїле, грешеск шї але поастре,
Къчї тодї де о потрївъ сзвзшї сѣттем патзреї;
Дар нз пердем кржжъл шї нз не десперѣт.

Глїгорча.

Кз треї анї днїпте нзтеам шї еѣ зшор
Пъстръндъ'шї тот кржжъл сѣ'фрзпт орї че ловїре.
Авем агзпчї кз мїне тоїагъл крзптедей,
Шї разет шї търїе, не фїїї меї авем:
Акъм дїсе штїдї вїне къ фїїї амъндої
Нз сѣнт маї тзлат не лзте, ла Акерман перїрѣ,
Шї зпїка теа фїкж се фзгъ кз зп нїме?
С-аконере кз хвъл ачест днзлївїт пър?
Копїла рѣѣ, ах! варгъ'ї а Домнзлїї череск!

Шолтъзъл.

Ертаре Пъркълаве! рзгът сѣ'ї даї ертаре!

Дн'тв'їзл Пъргарїї.

Ертаре пентрѣ джнса; с'аѣ дншълат копїла!

Алдоїле Пъргарїї.

Аморзл нз'ї о крїмъ, патзра п'осждїї,
Къчї драгостеа'ї скъптеїе де фок Dsmnezeesk,
Шгачел каре їзвешге дшї зїгъ де резоане.

Шолтъзъл.

Ертаре Пъркълаве! рзгът сѣ'ї даї ертаре!

Дн'тв'їзл Пъргарїї.

Копїла де кзїпдъ се твсгрѣ не 'пчетат,
Шї пзъпче шї се роагъ, сѣ ердї грешала са.

Бнїї Пъргарї.

Пърїпте! дѣї ертаре!

Алдїї Пъргарї.

Гжндеште къдї е фїкж

Алдоїле Пъргарїї.

Дндзрѣте де джнса, аскзлгъ шї патзра,
Къчї еа чере сѣ фїе пърїпдїї ертъгорї,
Дзїошї, кз дндзраре кзгре копїї лор.

Глїгорча.

Аша, е преа фїреаскъ ертареа ла пърїпте;
Дар, еаръшї чїне поаге дїо їнїмъ сѣ'тї пнтзарѣ.
Ашара теа дзрере, къ еа м'аѣ пързсїг?

Шолтъзъл

Кзїпда са, кзїпда, шї тревзе с'о ердї.

Тодї Пъргарїї.

Ертаре Пъркълаве!

Глїгорча.

О ерт, дїсе о влестет!

Шолтъзъл.

Вїкторїеа сѣ вїе, адзчед'о аїче. (Бн стрежар есе.)
Копїла'ї сѣїчїоасъ, нз фїї аспрѣ кз еа.

Глїгорча.

Дар, топ де взпътате нз шерїгъ маї тзлат.

Алдоїле Пъргарїї.

Пърїптелзї се шеде сѣ твсгрѣ кз влжндешъ
Не фїїї сѣї кънд лзпек шї кад дн рѣгъчїре;
Къчї тонзл взпъгъдей ла тїнерїї че аѣ
Шї сїмдзл, шї повледа, пързнде маї аджж.

Шолтъзъл.

Стрежарї! се їнтре Мїхъл, адзчед'їл аїче.

(Дої стрежерї ес.)

Пърїпдї дакъ кз кале афладї шї вої кз тодїї,
Ла темнїда чеа таре сѣ фїе педенсїг;
Агзпчї Пъркълзвїей ел тревзе трїмїс,
Ка'н пазъ сѣ'л тръдее поргарїзлїї Сзчевей.

Тодї Пъргарїї.

Аша воїт шї пої.

Алдоїле Пъргарїї.

Маї вїне ла четате,

Маї вїне 'н гарпїзоанъ, къчї ел поаге кънд ва
Кз тїмнзл шї кз вжрста а фї днтре аркашї,

Дитре оштені поштрі сѣв стеагъріле дъріі,
 Кънд темнідаї штізтъ къ нѣ фортеазъ оамені,
 Че джкъ ле рѣпените ші кът кѣраж маї аѣ;
 Bededї джкътъ грїжъ маї стѣ Мърїреа са
 De oamini ши де враде ла стеагъріле дъріі;
 Bededї Молдова поастръ джче кѣтпнпъ есте
 Кънд Матїеашї Корвїнъл, ачел връжташ кѣтпнлїг
 Ал Домнїзлї, ал дърїі, ал леції крентїненшї
 Не стѣ кѣрат джкасъ къ оштіле де Ънгърї;
 Bededї пърїндї пре Стефан дн тавъръ акѣт
 К'о арміе преа мїкъ джкът ла копїларе,
 Връжташї сѣнт кѣте зече, де тот оштеанъл дърїі!
 Bededї къ нѣ не ласъ днначе съ маї фїт;
 Кънд Ънгъръл, кънд Търънъл, кънд Леахъл шї апої
 Кънд кїар шї джсшї фрадїї де дїпколо де Мїлков
 Не рѣнд не рѣнд, не'нпресѣр, не рѣзвелеаз' adese,
 Шї еарна ка шї вара, шї поантеа ка шї'н зї,
 Къ артеле дн тѣнпъ не кѣтпнъл вѣтълїеї
 Аї поштрі тот деазна педнчетат се лѣптъ,
 Къшоаштедї дар къ асгъзї фечорїї тревѣск
 Дн оасте тар нѣ'н темнїдї.

Тодї Пъргарїї.
 Ворѣште-адевърат!

Шолтѣзъл.

Аша дар, ла четате не Мїхъл сѣ'л трїмїтеп,
 Къчї вїне зїчї Пъргаре, ел поате 'нгарнїзоанп
 Сѣ фїе де вр'о треавъ, с'окъне вре зп пост.

С ч е н а III.

ШОЛТѢЗЪЛ, ПЪРГАРІ, ГЛГОРЧА, МІХЪЛ,
 СТРЪЖЕРІ.

Шолтѣзъл.

Кѣтезъл тѣъ, осжднъ къ дрепт ар мерїта,
 Те сванп джс'акъмъ а тале тїпередѣ:
 Веї фї ла о четате трїмїе дн гарнїзоанп,
 Шї тѣ чева дн царъ а фаче сѣ депрїнзї,
 Ка нѣ дндестръмаре, дн лене сѣ трѣїештї.

Алдоїле Пъргарїї.

Аскълтъшъ вѣїете! депрїндете ла арме,
 Сѣ фїї зп оштеан вреднїк де Домнїгорїзл пострѣ.
 Шї кънд еар вр'о копїлъ те-ар дндемна с'офърї,
 Се фзді... се фзді де джса; къчї фата че зшор
 Се лас'а фї фзратъ, де лѣкомїг нѣ есте.

Мїхъл.

Пърїндї алешї дн пѣвлїк въ роу де аскълтаре.

Шолтѣзъл.

Ворѣште!

Мїхъл.

Вїкторїеа, с'офър нѣ мо'ндемнат.

Къ сіла днпстере хощенте-о ам рѣпїт;
 Нічї лакрѣшї, нічї влестете, німїк нѣ тѣ дѣвїнсе.

Глїгорча.

Аша дар нѣ'ї грешїтъ сермана теа копїлъ.

Шолтѣзъл.

Шї кѣтп гѣндеаї вѣїете сѣ'лї содїе тѣ,
 Кънд джкъ пѣпъ асгъзї сѣв стеагърї п'аї сервїт?
 Шї кънд ла днптъмларе де лѣптъ дн ресвеле,
 Тѣ п'аї нѣтѣ дѣвїнде шї їзгони връжташї,
 Сѣ'дї аперї шї неваста, шї касъ, шї копїї?

Мїхъл.

Шолтѣзе! шї мїнъзъла се фаче кїар ерѣ!
 Кънд тревѣе сѣ'шї скане фетееа че їзвеште.

С ч е н а IV.

ШОЛТѢЗЪЛ, ПЪРГАРІ, ГЛГОРЧА, МІХЪЛ,
 ВІКТОРІЕА, ТЕЛЦА, СТРЕЖЪРІ.

Шолтѣзъл.

Аї зїс кѣтп къ прїд сілъ тѣ аї рѣпїт копїла?

Мїхъл.

Сѣнт вреднїк де осжднъ къ 'н сіл'о ам рѣпїт:
 Нічї лакрїмї, нічї влестете, німїк п'ам респектат.
 Де еартъ леѣеа дѣреї сѣ фїе сѣв осжднъ
 Ачел каре їзвеште о лїберъ фетее.

Шолтѣзъл.

Тѣ штїї вѣїете вїне къ тревѣї осжднїт
 Ачел че 'нтрѣндѣвїе петрече тїмнъл сеѣ;
 Къ'н епоха де фацъ кънд се днтрек тодї жшїї
 А фї оштенї лїї Стефан, а вїрѣї дн лѣпте,
 Шѣ фрѣнѣ лѣнчї връжташе къ сѣте шї кѣ тїї,
 Е вреднїк де осжднъ ачел че е фзгар
 Де таверї шї де арме, де слава вїгежіеї,
 Е вреднїк де осжднъ ачел каре кѣтеазъ
 Не-аскъне дн mez де поанте къ сіла а рѣпї,
 Копїла зпїї татъ вїтеаз шї опорат,
 Депрїне ла вѣтълїе, депрїне ка сѣ дѣвїнгъ
 Аї дѣреї шї аї поштрі връжташї фъръ де пѣштрѣ
 Е вреднїк де осжднъ ачел ч'аѣ дндръзїнїт
 Сѣтецъ ва сѣ рѣдїче о армъ де ресел
 Кѣтръ аркашїї поштрі, ч'асъдъ пѣнтрѣ царъ.

Вїкторїеа.

Пърїндї алешї дн пѣвлїк ка сѣ пѣзїдї дрептатеа.
 Ла вої тревѣї орї чїне сѣ сїзе адевър.
 Шї їатъ адевъръл де вредїї а'л аскълта:
 Къ сѣпгърѣ еѣ мерїг осжднъ шї педѣансѣ,
 Шї нїме, алтѣл нїме къ дрептѣл нѣ се поате
 Сѣ фїе сѣв зрїе пѣнтрѣ грешала теа.
 Къчї еѣ дн фаца воастръ тѣ жър къ мїнте ел,
 Нѣ спїне адевъръл, нѣ т'аѣ рѣпїт къ сіла,

Чи сжигъръ къ джисъла ам фост фъџит де воіе,
Ші сжигъръ дар, меріт осжнда а прімі.

Глїгорча.

О! фїікъ де дзрере, съ неї дїн окїт мей!

Телїда (дн сїне).

Невзна аїзрераъ, еа 'ш'аъ енїт дїн мїнге.

Алдоїле Пъргарїѣ (дн парте).

Се vede къ ізвеште къ фокъла тїпередї
Към штіѣ ка съ ізваскъ ромъжчеле ла пої.

Мїхъла.

Съ п'о врезі Пъркълаве! о vezї къ с'аъ зїміт,

De спаїтмъ, с'аъ де мїлъ Вікторїеа асжнде
Жрмареа mea шї сїла че 'там фъџт съ фъгъ.

Въ сїзи джкъ одатъ крпатъла адевр :

Къ еъ сџнт вїноватъла, асвпр'амї пїче дар

А лецілор аспрїте, асвпра'амї с'шї ръзвне,

Ачел каре нъ сїште а драгостей пштере,

Ачел каре нъ штіе къ ініміле-адеc

Din фїреа лор тжлате, зшор, 'зшор с'апрїнд

De сџжтъла фок че есте а драгостей фъклїе.

Шї каре тог деазна сџизне, мїстџеште

Rezonъла шї пштереа дїн чел маї рестрїне ом.

Глїгорча.

Кемат есте ка предїчі съ дїе 'н трївзнад ?

Шолтзъла.

Стрежърї! д'аїчі лзандїла шї дъчедїла дн пазъ

Ла Хатманъла чел Маре дн тавъра Съчевей,

Съ'ла деа дн гарнїзоанъ ла зна дїн четъдїї.

Съ'ла пштере дн оасте.

Вїкторїеа.

Пърїндї! дар нъ е дрект...

Глїгорча.

Шї маї кзтезі тз джкъ копїл фъръ де леце?!

Телїда (дн сїне).

Сермана! се'шдълеце к'аъ невзнїт към тревзї,

Аша есте фетееа... пої тоате-аша сжнтет

Се пердем шї ршїнеа де кжге орї ізвїт.

Джтъїла Пъргарїѣ.

Съ мерцї, съ мерцї'въете, къчї тїмпъла тоате штерце,

Съ мерцї фъръ кжртїре съ те депрїнзї ла арте.

Мїхъла.

Мъ плек пърїндї, шї дїе Вікторїо ждї жвр,

Къ враделе ачесте, сеаъ фоарте джквръжд

Вор фаче съ те мерїт, съ фїї амеа содїе,

Сеаъ тот враделе-ачесте вор штерце дїн пїеацъ,

Пе-зи ом че нъ военште де тїне деспърдїт

Съ маї тръаскъ 'н лъте.

Вїкторїеа.

Фереаскъ Джмнезеѣ!

С ч е н а V.

ШОЛТЗЪЛА, ПЪРГАРИЙ, ГЛІГОРЧА, ВИКТО-
РИЕА, ТЕЛІДА.

Алдоїле Пъргарїѣ.

Превъд къ'н гравъ Мїхъла ва да фръшоасе прове,
Къчї самъпъ съ аївъ о інімъ търерацъ,
Къраж шї вървъдїе де зп ромъж вїтеаз.

Шолтзъла.

Аша'мї паре шї мїе, аша превъд шї еъ:

Вїкторїеа (дн сїне).

Дакъ превъд еї аст фелїѣ, де че дн осжндїръ?

Глїгорча.

Ажвонъ маї паште а да аст фелїѣ де прове,

Ажвонъ съ асде не къмпїла де ръсвел,

Съ'н фрзпте фацъ 'ноацъ такар къдїва връжташї,

Съ'шї деа пепт къ шоартеа, шї сџпцеле съ'ї кзргъ

Пъръ ка съ кжнтїце маї мзлте рашї d'onoаре,

De каре тоцї ветежїї се въд дншодовїцї,

Шї 'н зртъ съ кзтезе ла днсоцїре ел.

Шолтзъла.

Де-ачеастъ сокотїндъ сжнтет шї пої къ тоцї,

Къчї ваї де дара знде фецїорїї сџнт молатїчі,

Deдаци ла десфърпаре, фїкошї, афетееїацї.

Глїгорча.

Шї ваї! де неатъла постръ кжнд фетеле ла пої,

Перзънд а лор амвїцїї, характер де ромъжче,

Ар фї днаторате де тржндавї шї де ленемї;

De тїперї че дн даръ еї алтъ нъ продък,

De кът се пъзнеазъ, шї тжндрї, шї дешърдї,

Пъпзна лор чеа сѣкъ ізваскъ пшмаї дн лъте.

Алдоїле Пъргарїѣ.

Дн кжтъ време ледеа ва осжндї мїншїї,

Шї пштеле тот аст фелїѣ не фїче вор ізвї,

Тог аст фелїѣ ка шї асгъзї дн еле вор сьдї:

Вїртътеа, септїментъла, аморъла кзтръ даръ,

Молдова ва фї стеарїт, скънагъ де молатїчі.

Шолтзъла.

Ної сгъм аїчі дн паче, къ тотъла ам зїтат,

Не Matїеашї Корвїнъла шї зпгърїтеа лзї,

Кънд поате дн мїнзтъл че не афлът акъта

Аї поштрїї оштенї харнїчі съ лъптъ къ връжташїї.

Алдоїле Пъргарїѣ.

Депрїншї сжнтет Шолтзъле къ лънтъ шї ръзвел

Прекъм оштенї поштрї сь'нвїнгъ сџнт депрїншї,

Къчї мїка поастръ даръ е таре 'пъгълїе,

Шї'нвїнде тот деазна пре дншврадї шї рецїї.

(С'азд ловїгърїле клопотълвї четъдїї.)

Тодї.

Че джсъпнеазъ оаре ал клопотълвї сџнет?

Шолтззъл.

Ші клопотъ рѣсълъ ш'нъ вѣст пар'зѣдъ.

С ч е н а VI.

ШОЛТЗЗЪЛ, ПЪРГАРІІ, ГЛІГОРЧА, ВІКТО-
РІЕА, ТЕЛЦА, СТРЪЖЪРІ.

Ън Стрѣжърїѣ.

Фѣцїдї, хаїдедї ла тѣнте, кѣчї знгѣрїї не кѣлкѣ
Ка фрънза шї ка еарна де тѣлцї шї фѣрѣ пѣтѣр.

Шолтззъл. De unde асть весте?

Стрѣжърїзъл. По Міхъл пої дѣкѣнд
Авїѣа ла стежерїе ерам апронїеацїї,
Кѣнд лѣпчеле Молдоваї ле-ам азїгї кѣ тоцїї
Кѣ клопотѣаї де оамїнї, де карѣ шї де арме.
Хаїдедї пѣрїнцї де-аїче!

Вїкторїеа. Дар Міхъл знде есте?

Ън Стрѣжърїѣ.

Ла клопот, дї ла клопот ел сїнгѣр е дїгѣрї.

Тоцї Стрѣжърїї.

Дар че перѣдї прїлежъл? венїдї сѣ не скѣпѣт!
(Рѣснѣтеле клопотѣаї с'адаог.)

Ън Стрѣжърїѣ.

Тѣрзїѣ, пѣ'нїап акѣта мїклоаче де скѣнаре!

Шолтззъл.

О! тїмї ала тїперѣдї, ах! знде енїтї акѣта?
Ка еаршїї брацѣа пострѣ секаг шї аморцїг
Сѣ'а дѣтѣрешїї ла лѣпѣт, шї 'н лѣпѣт сѣ тѣрїт.

Дп тѣзїзъл Пѣргарїѣ.

Сѣнтѣм перѣвцї Шолтззе! хаїдедї! енїдї де-аїче!

Алдоїле Пѣргарїѣ.

Аша вїтеазъл рѣѣе, ерозї ачест тѣре,
Сѣ теаргѣ ла Сѣчеава ведедї п'аї кѣтезат.
Ла пої ел се авате дїкредїтат преа вїне,
Кѣ пѣшаї салт вѣтрѣнїї, фемеїле шї прѣнчїї
Сѣнтѣм рѣташї дп Баїѣа.

Тоцї. Хаїдедї, хаїдедї ла тѣнте!

Шолтззъл.

Трїмїсацї сѣ деа лїтѣв ла тѣвѣрѣ вѣедї?

Ън Стрѣжърїѣ.

С'аї дѣс кѣ рѣпѣдїѣне де тѣлг знѣл дїн пої
Де-адрѣнтѣл пѣсте колпїк шї трѣвѣе с'аїзїнѣгѣ
Дп кѣтѣва мїнѣге кѣ вѣстеа ла Сѣчеава.
Дар пѣн' сѣ не сосїаскѣ пѣрїнцї вр'нп аїзїсторїѣ,
Ва фї тѣрзїѣ шї трѣвѣї, ах! трѣвѣї сѣ фѣцїт.

Шолтззъл.

Хаїдедї, хаїдедї кѣ тоцїї сѣ не скѣпѣт ла тѣнте!

Вїкторїеа.

Стрѣжърї! пѣ rog не Міхѣл дакѣ пѣтедї скѣнарїї.

С ч е н а VII.

ШОЛТЗЗЪЛ, ПЪРГАРІІ, ГЛІГОРЧА, ВІКТО-
РІЕА, ТЕЛЦА, СТРЪЖЪРІ, БЪТРЪНІ, ФЕ-
МЕІ, КОПІІ.

Ън ѣ Гласѣ.

Врѣжѣташїї пѣ'нїрѣсоарѣ, тог тѣргѣл л'аї кѣпрїнс!

Алт Глас. Сѣнтѣм перѣвцї кѣ тоцїї!

Алт Глас. Нѣдежѣа с'аї трѣкѣт!

Глїгорча. Копїла теа!

Вїкторїеа. Пѣрїнте!

Маї тѣлѣте Гласѣрї.

Тѣрзїѣ, тѣрзїѣ дѣакѣта.

Сѣнтѣм кѣлѣадї де знгѣрї.

Вїкторїеа. Сѣнтѣм перѣвцї пѣрїнте!

Алт Глас.

О лѣпѣт зрїешѣ аї фост акѣт ла тѣрѣ.

Вїкторїеа. Шї Міхѣл знде есте?

Алт Глас. О! ел аї стрѣвѣтѣт

Пѣрѣтеле де Ънгѣрї, прѣкѣт стрѣвѣте-зп фѣлѣер

Шї спїнтѣкѣ не черїзїрї а порїлор десїте.

Вїкторїеа.

Шї зндеї оаре-акѣта. Ох! спїзѣдї'мї вѣ rog.

Нѣт нїме сѣ ворѣлѣскѣ?

Гласѣрї Местекате.

Нїчї знѣл пої, пѣ шїтїм!

Алт Глас.

Акѣт фїеште карѣ де кѣпѣл сеї гѣндеште,

Кѣнд моарѣа шї ровїѣа о веде кїар дп фадѣ.

Вїкторїеа.

Дп морт сеаї ров ел поате, шї еї дѣкѣ трѣеск?

Аївї мїлѣ Доамне Сѣнѣте де мїне шї де ел!

(С'авд доѣе шї трїмївїдї, нѣзлїкѣл се адаоѣе.)

Шолтззъл.

Ох! еагѣ фѣрадї, врѣжѣташїї стрѣвѣат акѣт аїче.

Алдоїле Пѣргарїѣ.

Пѣрїнцї де кѣт ла знгѣрї, дп лѣндїле ровїѣт

Департе де Молдова, департе сѣ трѣеск,

Маї вїне тѣлг маї вїне, еї моарѣа о дорѣск.

(Ънгѣрїї стрѣвѣат счѣна, околѣск прїзонїерїї, тѣзїна
езекѣтеазѣ, маршї маѣар.)

Корпїна кѣде.

(Ва зрѣта дп ан. вїгорїѣ.)